

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 10352 af 09/09/2005 (Gældende)

Værgemålslovens § 16, stk. 1, nr. 2

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2005-809-00059

Værgemålslovens § 16, stk. 1, nr. 2

Resumé

Værgemålslovens § 16, stk. 1, nr. 2.

Civilstyrelsen meddelte Dansk Røde Kors, at personalet på et asylcenter hverken som ansat eller som privat person kan anses for nærtstående i værgemålslovens forstand, hvorfor de ikke har kompetence til at anmode om værgemål for en beboer.

Civilstyrelsens udtalelse af 9. september 2005, j.nr. 2005-809-00059.

” Civilstyrelsen har fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget Dansk Røde Kors brev af 25. august 2005 vedrørende anmodning om værgemål for asylansøgere.

Dansk Røde Kors har således anmodet om afklaring af, om det er muligt for en af de ansatte, der har meget med beboeren at gøre, som ansat eller sekundært som privatperson, efter en konkret vurdering at blive betragtet som nærtstående og dermed falde inden for kredsen af personer, der kan anmode om etablering af værgemål for vedkommende.

Efter værgemålslovens § 16, stk. 1 kan anmodning om værgemål eller om ændring eller ophævelse af værgemål fremsættes af den pågældende selv, dennes ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste, værgen eller en særlig værge, kommunalbestyrelsen, amtsrådet eller politimesteren (politidirektøren).

Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen:

”Efter stk. 1, nr. 1-2, kan den pågældende selv, de nære pårørende som ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste, f.eks. en samlever, fremsætte anmodning i værgemålssager efter §§ 5-10. Initiativtageren behøver ikke at være den allernærmeste. Hvis f.eks. det er forholdet mellem den nære familie og den svage, der giver anledning til bekymring, vil der kunne fremsættes anmodning om værgemål fra en person, som står uden for de aktuelle arvingers kreds, blot vedkommende må anses at høre til blandt de nærmeste og dermed falde inden for opregningen i § 16, stk. 1, nr. 1-2.”

Følgende fremgår af betænkning nr. 1247/1993 om værgemål s. 173:

”Udvalget har overvejet, om der fortsat skal være begrænsninger i hvilke privatpersoner der kan rette henvendelse til statsamtet om værgemål og i bekræftende fald, hvem de skal være. Det kan hævdes, at enhver, der bliver opmærksom på et behov for værgebistand, bør kunne tage initiativ. Imidlertid forekommer det naturligt at hindre, at hvem som helst kan starte en værgesag, med de ulemper og det ubehag selve initiativet indebærer. Man kan vel heller ikke se helt bort fra chikanøse anmodninger, hvis der bliver helt fri adgang til at begynde en sag. (...)

Ifølge udkastets § 16, stk. 1, nr. 1-3, kan den pågældende selv, denne ægtefælle, børn, forældre eller søskende som hidtil tage initiativ. Udvalget finder endvidere, at der kan være grund til at lade andre blandt de nærmeste rejse sag, se udkastets § 16, stk. 1, nr. 2, in fine. En sådan afgrænsning findes i andre lovregler, f.eks. i retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 2. Den vil omfatte andre slægtninge i op- og nedstigende linje end forældre og børn, f.eks. bedsteforældre, f.eks. bedsteforældre og børnebørn. Det må bero på en konkret vurdering, om den pågældende er omfattet af ordlyden, hvilket bl.a. må afhænge af, hvilken forbindelse denne har med den, for hvem der ønskes beskikket en værge, og om der er andre slægtninge med en nærmere tilknytning. En samboende, en nevø eller niece må også, afhængigt af forholdene, henregnes blandt de nærmeste.”

På baggrund af ovenstående er det Civilstyrelsens opfattelse, at personale på et asylcenter hverken som ansat eller som privat person som udgangspunkt kan betragtes som blandt de nærmeste i relation til værgemålslovens § 16, stk. 1, nr. 2.

Den omstændighed, at en beboer ikke har nærtstående, kan efter Civilstyrelsen opfattelse ikke i sig selv føre til, at personale på et asylcenter bliver nærtstående i værgemålslovens forstand og dermed får kompetence til at anmode om værgemål for den pågældende.”